

SYNODAAL PROCES

KAN ER NOG EEN DEMOCRATISCH PROCES ZIJN MET DE HEILIGE GEEST ERBIJ?

DIT ARTIKEL IS GEBASEERD OP ONDERSTAAND ELEMENT UIT HET VOORBEREIDEND WERKDOCUMENT. IK HEB ER EEN VERTALING VAN GEMAAKT AAN HET SLOT VAN HET ARTIKEL.

The conversation in the Spirit

A dynamic of discernment in the synodal Church

Dit keer heeft het synodaal proces (in Nederland) een nadrukkelijke actualiteit, al komt het wel uit een onverwachte hoek. Ik wil kijken, niet naar een bisschopszetel of Utrecht, maar naar Den Haag. Niet vanwege de nuntius, maar vanwege de ontwikkelingen in de Haagse politiek.

Er komen weer verkiezingen, we mogen gaan stemmen; onze mening uitspreken. Maar alles wat er gebeurt rondom een verkiezing, een stemming, vraagt een doordenking. Want wie mag er stemmen, wie mag het rode potlood vasthouden. Zie bijvoorbeeld bij de verkiezingen in de USA, waar niet iedereen zich kan/mag laten registreren. Ook de Nederlandse democratie kende vroeger drempels; alleen belastingbetalers, enkel mannen. Er is ook de vraag naar op wie mag er gestemd worden; hoe wordt de volgorde bij een partij bepaald, alsook wat zijn de vereisten om als lijst 33 GA Wegman mee te mogen doen. Al deze kwesties van actief en passief stemrecht, worden door de kiesraad bepaald, en zij spelen ook bij verkiezingen en stemmingen in de kerk.

Wanneer is de buitenstaander nieuweling geworden? Bij het afronden van de vorming, of hoe kan je anders het 'thuiskomen' herkennen? Is het mogelijk dat je (tijdelijk) je stemrecht verliest, vanwege een verblijf in verpleeghuis, detentiehuis of opvanghuis, vanwege geaardheid, onuitgesproken biecht of relatie-breuk; maar al deze mensen hopen toch op Gods genade? En op wie gaan we stemmen, populair in de media of zuiver in het kerkelijk recht, op onze man uit Drenthe of die ene: de vorige nuntius van Colombia(?).

Nu gaat het bij het synodaal proces niet zozeer over de poppetjes, maar meer over een stemming naar vormgeving van ons geloof. Al is nu wel duidelijk dat degene die zijn of haar (!) hand mag opsteken (het zijn niet enkel bisschoppen), zich ook een representant voelt van de regio die hij/zij vertegenwoordigt. En voor de stemming bij de verschillende kwesties moet je niet verwachten (bv. stemming 87) dat vrouwen de priesterwijding kunnen ontvangen of (bv. amendement 92) dat ieder bisdom een jongerenraad heeft met beleidsbepalende aanbevelingen. Het ervaringsverhaal en de eventuele verandering-in-geloof, die de meeste beroering (instemmend én protesterend) veroorzaakte, daar kan een stemming verhelderen hoe divers het aanvoelen ligt. Daar wordt het vervolgggesprek gevraagd. Wat door de synode wordt beleefd als een indringend punt en waar ook een (geloofs)antwoord op gegeven kan worden.

De regels die opgesteld worden door de kiesraad zijn helder. En bij hand-opsteek-stemmingen is middels een peiling vooraf in te schatten wat de uitslag zal gaan worden. Maar iedere slimmerik weet ook hoe je regels kunt benutten; negatief gezegd: hoe je regels naar jouw hand zet. De premier werd niet bevraagd op zijn geheugen of geac-

centueerde gevoelsuitlatingen, maar kreeg na het aangekondigde vertrek reeds zijn lovende evaluaties (zoveel maanden voor de beëdiging van de nieuwe). Benedictus geeft een apart gewicht aan het aanvoelen van de novice en Franciscus roept op om de barmhartigheid de norm te laten zijn (RegB 7); hier krijgt de H. Geest ruimte in de beweging van deze orde-stichters. Naar de technische aspecten van een democratie is de H. Geest een oncontroleerbaar en niet-transparant element. En toch blijft ons geloof in eenheid, naar inhoud (dogma), naar vormgeving (liturgie), naar gemeenschap (organisatie & discipline) en hulpbetoon (praktische presentie). Want hiermee komt tot uitdrukking hoe we georiënteerd en geordend zijn vanuit de drie-ene God, hoe de H. Geest zich gaandeweg openbaart.

Om de aanwezigheid van de H. Geest een stoel te geven binnen het synodaal proces, heeft de 'kiesraad' ook hier enkele oriëntaties uitgeschreven. Het is een uitwerking van een contemplatieve dialoog, een andere uitwerking (alook vergelijkbaar) met wat ik in de Doortocht van mei jl. heb geschreven. Het wordt door de kiesraad gepresenteerd alsof aan een

strand de kiezelstenen worden verzameld voor de bouw van een huis (Mat 7). In het gehele proces wordt iedere stap ingebed binnen momenten van rust, meditatie, in momenten van gebed. Het gaat hier niet om een flitsende uitwisseling van argumenten. Het gaat om het meevoelen (de empathie) met de spreker, over de klemsituaties, het aandachtig luisteren voor creatieve/ruimte-scheppende oplossingen. Bezie dit schema; het is tegelijk een goed handvat voor periodieke gesprekken binnen de broederschap, opdat alles wat leeft in onze harten ook gehoord en gezien mag zijn. Dat we ruimte-scheppend blijven voor elkaar.

HET GESPREK MET DE H. GEEST

EEN DYNAMIEK VAN ONDERSCHIEDING IN DE SYNODALE KERK

Persoonlijke (contemplatieve) voorbereiding

Door zich aan de Vader toe te vertrouwen, in gebed met de Heer Jezus te spreken en naar de Heilige Geest te luisteren, bereidt ieder diens eigen bijdrage voor op de vraag waartoe die geroepen is.

Stilte, gebed en luisteren naar het woord van God – Wat leeft in mij?

Het woord nemen én luisteren

Elke persoon spreekt om de beurt vanuit diens eigen ervaring en gebed, (dus niet op elkaar reageren, eventueel met min. + max. spreektijd) en luistert aandachtig naar de bijdrage van anderen.

Stilte en gebed – Wat heeft me geraakt bij anderen?

Ruimte maken voor anderen en de Ander

Uit wat de anderen hebben gezegd, deelt ieder wat het meest bij hem/haar heeft geresoneerd en/of wat de meeste weerstand in hem/haar heeft opgeroepen. Zich dan laten leiden door de Heilige Geest: 'Toen ik luisterde, wanneer brandde mijn hart in mij?' (vgl. Lc 24, 32)

Stilte en gebed – Welk (ant)woord resoneert / Welk Woord van God spreekt (in mij)?

Samen gaan we in dialoog op basis van wat eerder naar voren kwam

Om de vrucht van het gesprek in de geest te onderscheiden en te verzamelen; intuïties en convergenties te herkennen; om onenigheden, obstakels en nieuwe vragen te identificeren; om profetische stemmen te laten opkomen. Het is belangrijk dat iedereen zich vertegenwoordigd kan voelen door de uitkomst van de samenwerking / het samen spreken. Tot welke stappen roept de Heilige Geest ons samen op. (Als er geen suggestie is tot stappen, na enige tijd dit proces hernemen.)

Laatste dankgebed – Missie met andere wegbereiders aangaan.
Zending ontvangen tot verspreiding van Zijn licht.

Macair Wegman ofmcap